

Chattipalsta Q&A: Älykkäät maaseudut Uusimaa 3.12.2020

Miten varoja tullaan jakamaan Suomen sisällä? Miten painotetaan erilaisia maaseutualueita ja maaseututyyppejä? MMM valmisteleo parhaillaan ELY-keskusten yritys- ja hankerahoituksen varojen jakoa. Eri maaseututyypit ovat yksi vaikuttava kriteeri, ei ainoa.

Miten startup yrittäjyyttä edistetään käytännössä? - edelleen tuetaan uusien yritysten perustamista, mutta myös suunniteltu tuettavan osa-aikaisesti käynnistettävää yritystoimintaa. Eli aloittaminen voi tapahtua eriasteisesti monella tapaa, mukaan lukien omistajan- ja sukupolvenvaihdokset.

Säilyhän Leader-ryhmillä kuitenkin myös esim. investointituet ja käynnistystuet? - säilyy, mutta näiden tukimuotojen puitteissa on tarkoitus erilaistaa välineitä niin, että Leader-ryhmillä omia välineitä ja ELY-keskuksilla omia välineitä. Tämä on ollut alusta lähtien lähtökohtana ja myös Leader-selvitys tukee tätä lähestymistapaa.

Mikä on pienten yritysinvestointien kokoraja? Määrittelyasia on työn alla. Joitakin reunaehtoja tulee EU-lainsäädännöstä. Lisäksi pystytään tämän kauden investoinneista tekemään luokitteluja ja johtopäätöksiä.

Miten ja mitä kanavia kautta biokaasuinvestointeja ja biokaasun käyttöönottoa voidaan edistää? - biokaasuinvestointeja tuetaan kuluvalle kaudella niin maatalojen kuin maaseudun mikro- ja pienyritysten osalta. Myös TEM:n energiatuella tuetaan biokaasuinvestointeja. Siirtymäkaudella panostetaan erityisesti biokaasuinvestointeihin.

Onko uudenlaiseen biotekniseen ruuantuotantoon varattu rahoitusta - kansallisesti kehitettävissä merkittävä tuotantotapa nykyisen tuotannon rinnalla. Viitataan tässä erilaisiin bioreaktoreihin ja muuhun ei pellolla tai maatilalla tapahtuvaan ruuantuotantoon? Mielenkiintoinen kysymys, ja otetaan pohdittavaksi. Maatalouden rakennetuissa joka tapauksessa jatkossakin on investointien mahdollisuus. Vai onko tässä kyse enemmän tutkimuksesta? Maatilatalouden kehittämisrahaston tutkimusvarat?

Onko saatavissa tietoa, mitä tarkoittaa "laajakaistainvestoinnit" maaseudulla - voiko saada rahoitusta tilakohtaisesti, esimerkiksi kunnan tietylle alueelle eri tiloihin vaiko koko kunnan alueelle?

Maaseutuohjelman laajakaistahankkeita voidaan toteuttaa kyläkohtaisesti tai kyläryhmäkohtaisesti tai koko kunnan alueella. Ei tueta yksittäisten henkilöiden tai yksittäisten maatalojen tietoliikenneyhteyksiä.

yksittäisille tiloille. Tähän liittyy aika paljon yksityiskohtia. Lisätietoja löytyy Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta (www.maaseutu.fi), alatoimenpide 7.3, s. 305 ja

<https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/teemat/laajakaista>

Laajakaistainfrastruktuuri sekä laajakaistan ja verkossa tarjottavien palvelujen saatavuus. ELY-keskuksesta, Ruokavirastosta tai MMM:stä (Marianne Selkäinaho) lisätietoja.

Miksi kansallisissa tavoitteissa ei ole nostettu esille ilmasto- ja ympäristötavoitteet? Ympäristö- ja ilmastotavoitteet huomioidaan läpileikkaavasti. Vielä laajemmassa esityksessä tämä on myös kansallisten tavoitteiden diassa näkynyt selvemmin.

Mitä ovat potentiaalisen saavutettavuuden kriteerit? Liittyykö siis rautatieverkosto/moottoritieyhteydet? Rautatieyhteydet eivät olleet mukana, tieyhteydet

Etätyö ja monipaikkaisuus tulee koronan myötä lisääntymään ja muuttunee pysyväksi ilmiöksi. Miten tämä huomioidaan maaseudun kehittämisessä/hankkeissa jatkossa? Etätyö ja monipaikkaisuus ovat olleet itseasiassa jo pitkään maaseudun kehittämisen sisältöä. Huomioidaan esim. siten, että digitaalinen saavutettavuus; toimivat varmat laajakaistayhteydet tulisi saada kuntoon. Näkyy siten, että on yksi

suunniteltu elvytysrahoituksen kohde ja tulevassa CAP-suunnitelmassa yksi investointien toimenpide. Yksittäiset rahoituspäätökset tehdään tietysti jatkossakin ELY-keskuksessa/Leader-ryhmässä.

Jos kehysalueella on maataloustoimintaa, onko se maaseutua, mutta jos siellä on muuta yritystoimintaa, esim maaseutumatkailua, se ei sitä olisi? Filosofointia. Maatilojen sijaintia ei ole rajattu pelkästään maaseutualueisiin kuluvalle rahoituskaudella.

Leader-ryhmien suunnitelmien aikataulu? Leader-ryhmien hakuajankatua ollaan vielä tarkentamassa: 1. vaihe toukokuun 2021 loppuun ja 2. vaiheen eli varsinaisen strategian palautus todennäköisesti vasta 2022 puolella.

Säilyykö investointituissa olemassa olevanrakennetun kiinteistön osto? Tämä asia täsmentyy valmistelun edetessä ja viimeistään siinä vaiheessa, kun kansallinen lainsäätö valmistuu.

Miten käytännössä siis mahdollisuudet saada rahoitus (maaseudulle korvamerkitty raha) uudelle maaseutumatkailutuotteelle, jossa pääpaino 80% on maaseutu yrittäjän palvelut mutta palvelutuotteen toteuttamiseksi oltava mukana myös kaupungissa sijaitseva palveluyritys? Tämä asia täsmentyy valmistelun edetessä ja viimeistään siinä vaiheessa, kun kansallinen lainsäätö valmistuu.

Onko palvelumuotoilu huomioitu mitenkä uudella rahoituskaudella esim. kehittämishankkeissa?

Palvelumuotoilua ei erikseen tulla nostamaan teemaksi, mutta yhteistyötoimenpide sisältää mahdollisuuksia palvelujen innovointiin, kehittämiseen ja suunnitteluun eli tulee olemaan mahdollisuuksia myös palvelumuotoilun edistämiseen.

Maatalous - sisällytetäänkö siihen myös metsätalous. Toivottavasti näin tai sitten tulisi mainita erikseen.

Jos kysymyksellä tarkoitetaan metsätalouden toimenpiteitä, ne on tarkoitus jatkossakin rahoittaa kansallisesti. Sen sijaan esim. kehittämishankkeissa on paljon metsiin ja puuhun liittyviä hankkeita.

Onko kylät (niminä) listattu, jotka kuuluvat Uudenmaan alueella kaupunkialueen lähiseutuihin?

Aluetytologiaan kannattaa tutustua tarkemmin https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Aluetytologia_kaupungin_ja_maaseudun_paikkatietoperusteinen_aluerajaus

Voiko tukea saada jos lähimaaseudulla edistetään kuntaanmuuttoa EU(EU2018/844) kärkihankkeita pilottiprojektilla.

kuten Uusi energiaomavarainen ja päästötön lähi maaseudun omakotiasumisen mallialue (14/74) taloa)jossa edistetään ja seurataan;

- tavoitelaadun pysymistä
- käytännön digitalisaation käyttöönottoa ja oppimista
- datan pitkäaikaista keräämistä
- liikkumisen järjeistämistä
- selkeitä elinkaari kustannussäästöjä
- vahvistetaan kyläyhteisöjen elivoimaa

Vastaus: Yksittäisiin hankkeisiin ei voi ottaa yksiselitteisesti kantaa. Kannattaa lähestyä hankeidean kanssa ELY-keskusta tai Leader-ryhmää.

Chattiin laitettut linkit

Koronakriisin isku Uudenmaan matkailualalle häkellyttävän raju

https://www.uudenmaanliitto.fi/uudenmaan_liitto/uutishuone/tiedotteet/koronakriisin_isku_uudenmaan_matkailualalle_hakellyttavan_raju.36526.blog

Uudenmaan älykkään erikoistumisen ydinajatuksena on resurssiviisuus

https://www.uudenmaanliitto.fi/aluekehitys/alykas_uusimaa

Monipaikkaisuustutkimus on käynnissä siis Suomen ympäristökeskuksessa. Tuossa monipaikkaisuudesta hyvä tuore artikkeli: <http://www.mua-lehti.fi/wp-content/uploads/2018/10/pitkanen-ja-strandell.pdf>

Meitä uusmaalaisia on nyt yli 1,7 miljoonaa

https://www.uudenmaanliitto.fi/uudenmaan_liitto/uutishuone/tiedotteet/meita_uusmaalaisia_on nyt_yli_1_7_miljoonaa.36759.blog

Muut poiminnat chatistä:

Toimiiko maaseutu-kaupunkiluokitus kehittämisvarojen jakoperusteena väestöllisesti näin keskittyneessä maassa. Pääkaupunkiseudun dominointi leimaa koko Uudenmaan kaupunkimaiseksi alueeksi.

Todellisuudessa suurimmassa osassa kuntia kampaillaan samojen ongelmien ympärillä kuin ”perinteisellä” maaseudulla.

Alle viiden kilometrin päässä Vantaan Hakunilan betonihelvetistä pörrää traktorit pellolla, haukkuu pystykorva, harmitellaan kuituverkon puuttumista ja järjestellään vesiosuuskuntaa....urbaania..

Nopeat kaupunkien väliset yhteydet (Moottoritiet ja raideyhteydet) ovat tainneet vähentää asiakas ja käyntimääriä kun kylät ohitetaan.

Taajamien läheinen maatalous ja maaseutu on kovassa puristuksessa ja tarvitsee kaiken mahdollisen tuen!

Ko luokituksen mukaan Uudenmaan maaseutualueisimmat alueet vähenevät, niin toivottavasti ei vaikuta Cap- varojen ja elvytysvarojen jaossa Uudellemaalle.

Alueellinen eriytyminen on vahvasti alkanut näkymään maaseutualueilla, kun palvelut ovat alkaneet ”kadota”, postipalvelut, lähikoulut jne...

Tilastot ja niiden tulkinnat vaihtelevat suuresti eri Euroopan maissa

Työpaikkariippumattomuus luo maaseudulle mahdollisuuksia? kyllä jos verkkoyhteydet ovat toimivat - nyt näin ei ole edes pk-seudulla.

Väestönmuutos huomioi vain vakituisen asutuksen. Olisi kiinnostava ja tärkeä ottaa mukaan myös osa-aika-asutus - Esim. Hangossa on varmaan lisääntynyt paljon osa-aika-asukkaat, vapaa-aika ja etätyö.

Maaseudun kehittymisen ja älykkyyden merkittävin edellytys on kuntaan muuttamisen vahva kasvu (asuminen ja yrittäminen)

Kasvavan kotimaisen matkailunkysyntään vastaamiseen tarvitsemme nyt vahvaa maaseudun matkailupalvelujen ja liitännäispalvelujen innointia ja kehittämistä.

Tiistaina sovittiin kolmikantaneuvotteluissa yhteisistä säännöksistä (CPR). Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus sääntelee ehtoja varojen myöntämiselle EU: n koheesiopolitiikasta (noin kolmasosa EU: n kokonaisbudjetista, 380 miljardia euroa.

Sanktiomekanismi maille, joilla on alijäämäinen budjetti, on säilyi, vaikka sitä on merkittävästi

pehmenettiin. Neuvosto hankaloittamassa varojen väärinkäytön valvontaa.

Ilmastonsuojelu

Yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa periaatteena on, että ei voida rahoittaa mitään hankkeita, jotka vahingoittavat ympäristöä. Pariisin yleissopimuksen ja komission ilmastotavoitteet ovat oikeudellisesti sitovia ja arviointi on tehtävä rahoituskauden puolivälissä. Ilmastomenot: Ainakin 30 prosenttia EAKR: n aluerahastosta ja 37 prosenttia koheesiorahastosta on käytettävä ilmastonsuojeluun. EU: n budjetti on siis matkalla kohti 30 prosentin osuutta ilmastonsuojelusta.

Oikeus / solidaarisuus

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen sisältyy yhteisiin säännöksiin. Rahoitusta tulee tähän tark

Kansalaisten osallistuminen

Alhaalta ylöspäin suuntautuvaan hankkeeseen (CLLD) johon osallistuvat paikalliset kansalaiset, voidaan nyt myöntää jopa 10 prosenttia enemmän rahoitusta.

Jotta uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus tulisi voimaan ensi vuonna suunnitellusti, tarvitaan kuitenkin sopimus EU: n kokonaistalousarviosta. Unkari ja Puola jarruttaa vastustaessaan oikeusvaltioperiaatetta.

Petrin alkupuheenvuorossa oli lohdullista että tuntemusta maaseudulle on erinomaisesti olemassa ja että Uudellamaalla on potentiaalista maaseutua. Oletan ja toivon, vaikkei esityksessä tullut esille että tätä maaseudun kehittämisen tärkeyttä ja toimia käytännössä vahvistetaan myöskin asumisen kasvua. Ymmärtääkseni vallalla on vahva käsitys että metropolit vievät lähi maaseudun elinvoimaa myös Uudellamaalla eikä ELYllä ole mitään sitä vastaan. Käsitys ei ole totta Eihän?